

HIRSCHNYTT

I stiftelsens fastighet i Vasastan hyr flera verksamheter lokal, en av dem är Spågan Möbelkonservering AB, som snart kommer att synas i tv.

- Vi värnar om gamla tekniker i det vi gör men arbetar också med att utveckla nya, säger Jon Bjellerup.

Hunden Esther har koll på arbetet i verkstaden.

Här får gamla möbler nytt liv

Spågan möbelkonservering är experter på restaurering av träytor bland annat. Snart syns de i den nya tv-serien Återskaparna.

Spågan Möbelkonservering AB hyr en lokal av stiftelsen med adress Torsgatan 65. De tre medarbetarna hjälper bland annat sina kunder med flätning av möbler, restaurering och konservering samt ytbehandling.

- Restaurering av trä är nog det vi sysslar mest med men också bemålade möbler och sitsar, berättar Jon Bjellerup.

Äldre ser värdet

De har hyrt lokalen i 1,5 år och läget har varit gynnsamt för affärerna, fler människor rör sig utanför butiken och antalet dropin-kunder har ökat.

De har också fått besök av hyresgäster från stiftelsen.

- Det äldre människor generellt sett vill ha hjälp med är att renovera någon släktklenod. Jag tror att äldre är bättre på att se värdet i gamla möbler även om möbelen i sig inte är gjord av någon känd snickare, säger han.

Kanske har ett ben brutits av och behöver limmas. Kanske är ytan skadad av solen och behöver en ytbehandling. Jon Bjellerup och hans kollegor behärskar och värnar om de äldre teknikerna i arbetet med att

restaurera trämöbler. Ommålning och sprutlackering är inget de sysslar med.

- Samtidigt är det viktigt att inte fastna i det gamla. Det måste finnas rum för utveckling och ny teknik, som exempelvis 3D-printrar. Idealet är kanske en symbios mellan maskin och traditionellt hantverk, säger Jon Bjellerup.

Hallwylska muséet som kund

Firman är anlitad av såväl privatpersoner som företag och muséer. Nyligen flätade de alla stolar till restaurangen Lisa Elmquist i Östermalmshallen. De har också restaurerat det stora matsalsbordet på Hallwylska muséet.

Något uppdrag som sticker ut?

- För några veckor sedan fick vi in en lampa med lampskärm gjort av ett bält djur, som vi skulle stabilisera. Det var ju lite udda, säger Jon och ler.

I mars kommer Spågan att synas i tv4:s nya satsning **Återskaparna**, med Erik Haag och Lotta Lundgren. "Programmet där skadade, trasiga och kära ägodelar tas om hand och får ett nytt liv", enligt tv4.

- Det ska bli jättekul, säger Jon Bjellerup.

Som hyresgäst i stiftelsen får du 10% rabatt på inlämnade möbeluppdrag, lovar Jon Bjellerup.

Välkommen till framtiden

Pandemin fortsätter att hålla allas vår tillvaro i ett strupgrepp. I en situation som denna kan man leka med tanken: Tänk om man ändå hade en robot där hemma som hjälpte en med olika saker, som man kunde prata och umgås med i all isolering...

Redan idag finns duschrobotar, terapirobotar och virtuella assistenter som Amazons Alexa.

För att inte tala om våra mobiler som har funktioner baserad på AI, artificiell intelligens – exempelvis den digitala assistenten Siri som kan utföra en hel del uppgifter på användarens kommando.

På Lunds universitet har man varit med och tagit fram en social robot som kan utföra små uppdrag i hemmet och som man kan prata och spela spel med.

– Jag vill ha kontakt med människor, inte robotar, säger Ruth Lindström

Computer Interaction vid Malmö Universitet.

Robotar kan komplettera

Många känner samtidigt instinktivt en skepsis inför AI och befärad att intelligenta robotar ska ersätta riktiga människor. Ungefär som robotar gör inom industrin. Hyresgästen Ruth Lindström reagerar med ett tydligt avståndstagande.

– Nej, någon robot skulle jag verkligen inte vilja ha i hemmet. För en person i min ålder, jag är 93, så är det viktigt att få behålla kontakt med människor. Det är ju inte så många kvar i den här åldern, säger Ruth.

Att sluta sitt liv i umgänge med robotar i hemmet är en skrämmande bild för många. Men behöver vi se på robotar som något som

ska ersätta människor?

– Det är inte så att AI ska ta över, det man eftersträvar är att genom AI förbättra livet för äldre människor. Med hjälp av AI kan äldre känna sig mer trygga och bli mer autonoma, säger Gabriela Zarzar Gandler som jobbar på Peltarion, ett företag som arbetar med att göra AI mer tillgängligt och användbart för fler.

– Med hjälp av AI och robotar kan äldre känna sig mer trygga, säger Gabriela Zarzar Gandler

Hon framhåller att det finns saker som AI och modern teknik är riktigt bra på. En robot blir t ex aldrig trött. Och en dator kan processa enorma mängder information.

– Det bör vi utnyttja i syfte att stärka och expandera oss själva, menar Gabriela Zarzar Gandler.

Roboten Hobbit hämtar din medicin, plockar upp glasögonen på golvet och kan spela spel med dig.

Det är lätt för många att associera robotar till något ondskefullt, en uppfattning som till stor del säkert kommer från dystopiska sci-fi filmer.

Gabriela Zarzar Gandler vill avdramatisera AI och tycker att vi inte borde se så allvarligt på AI och robotar. Det är vi människor som styr.

Ett bra förhållningssätt är att testa roboten eller applikationen på olika sätt, leka med den, se vad som händer, hur den svarar och beter sig.

Vikten av mänsklig kontakt

Hyresgästen Lars Kruger, 75 år, framhåller liksom Ruth Lindström vikten av mänsklig kontakt. Men han är inte alls lika skeptisk som Ruth.

– Jag tror att robotar kan underlätta livet för äldre, man kan se på dem

ungefär som en hushållsmaskin. Men de får inte ta över och ersätta människor – det sociala och mänskliga är viktigt, säger han.

Kan en robot fylla en social funktion? Ja, kanske i någon mån, tror Lars och jämför med att ha en hund som innebär ett stort ansvar därför att det är en levande varelse.

– En robot kan man ju lämna ensam utan ha dåligt samvete, säger han.

Skräddarsy tekniken

Gabriela Zarzar Gandler betonar vikten av att tekniken anpassas till användaren. Det gäller alltifrån digital teknik till andra tjänster och produkter med koppling till AI.

– Många äldre har svårt att använda digital teknik idag, tekniken är ibland dåligt anpassad till äldres behov och förmågor. Här finns det mycket att göra och jag tror att vi skulle kunna använda AI för att bättre skräddarsy teknik och tjänster till äldre, säger Gabriela Zarzar Gandler.

Vi befinner oss säkert bara i början av robotarnas och den artificiella intelligensens (AI:s) intåg i människans vardagsliv.

– En robot kan man ju lämna ensam utan dåligt samvete, säger Lars Krüger

Mer om robotar och AI på sibm.se

Sommar, sol och gemenskap. Ja, så här såg det ut på gården på Kungsholmen i somras. Ove Östlund hoppas att vaccineringsen snart blir av och att han får sitt knä opererat inför vårens ankomst.

Hyresgäster i väntans tider

Många hyresgäster gör vad de kan för att hålla ut i väntan på vaccinet. Det är lätt att spåra en viss uppgivenhet.

– Jag känner att livet har blivit både svårare och tråkigare jämfört med i fjol, säger Ove Östlund.

Pandemin är inne på det andra året och flera hyresgäster uttrycker en viss deppighet över läget. Samtidigt är vaccinering av befolkningen på gång, och äldre står först i kön.

Men ännu saknas tydliga besked om när folk ska få sina sprutor.

– Jag har ju hemtjänst men de vet inte när det blir aktuellt. Inget vet någonting. Det känns lite hopplöst, säger Ove Östlund.

Folkhälsomyndigheten har angett att det ska ske

under februari. Mer information än så finns inte just nu.

Pandemin har inneburit att Oves knäoperation, som var inplanerad förra året, ställdes in. Också när det gäller operationen väntar han på besked. Han oroar sig för att operationen kanske inte blir av innan våren.

– Jag skulle ju vilja se fram emot att kunna röra sig någorlunda obehindrat när det blir varmt och skönt ute, säger han.

Törs inte gå ut

Ann Marie Törner har i princip inte varit utomhus sedan i juli i fjol.

– Jag lever väldigt isolerat. Törs inte gå ut eftersom jag har sådana

problem med balansen, säger hon.

Men hon lider inte så mycket av pandemin. Visst är det tråkigt att inte kunna träffa folk men umgänget och kommunikationen på nätet kompenserar till viss del, menar hon.

Längar efter sommaren

Inte heller Liisa Lindberg träffar särskilt många andra. Det är sonen och sporadiskt några väninnor på stiftelsen.

– Nej, det är inte roligt det här. Jag längtar så efter sommaren. På att få komma till mitt landställe vid Båven, säger hon.

Hyresgästerna väntar.

På vaccinet. På våren och sommaren. På att kunna röra sig fritt. På att träffa andra och umgås. På livet

Råd och stöd i coronatider

asa.bergkvist@stockholm.se.

Behöver du sedan handledning utifrån materialet kan du boka det på tel: 08-508 08 503.

Promenad

Sällskap på promenad går att boka via Baltzar på telefon 08-508 08 503 vardagar 10.00 -15.00. Om du inte kan ta dig till Baltzars lokaler så kommer någon ur personalen och möter upp dig utanför din port. Ni träffas endast utomhus. Det går även bra att fråga en granne om ni kan ha sällskap.

Tänk på att hålla avstånd!

Skriva ner berättelsen om ditt liv. Lär dig att samtala med bild i mobilen. Promenera med Baltzar. Se där några tips på aktiviteter under coronapandemin.

Berättelsen om mitt liv

Några hyresgäster passar på att skriva ner berättelser från sina liv nu när de är mer hemma.

Det ger tid för eftertanke och kan bli till stor glädje för dem själva och deras anhöriga.

Kanske är det något som också du skulle vilja göra?

Om du behöver någon att prata med

Annika och Laila ringer runt till olika hyresgäster och hör hur ni har det. Om vi inte hör av oss, ring gärna till oss! Det går alltid bra att ringa till stiftelsens personal och prata om det du har på hjärtat.

Annika, tel 08-650 45 05, måndag-torsdag förmiddagstid. Laila tel 08-32 73 03.

Det går även bra att ringa Äldrelinjens stödtelefon för dig över 65 år, tel 020-22 22 33, klockan 10.00 - 15.00. Du kan också ringa församlingens diakoner och kurator på vårdcentral, med flera.

Stöd och hjälp från Baltzar

Baltzar är känd som en mötesplats för seniorer på Kungsholmen. Pandemin har lett till att den verksamheten håller stängt tills vidare, men Baltzar har även annat att erbjuda.

Digital handledning

Vill du lära dig att ringa videosamtal på din mobil eller handla mat och medicin på nätet?

Stockholms stad har tagit fram en handledning där du får lära dig att prata i mobilen och samtidigt se den du pratar med. Och hur du handlar mat och medicin utan att behöva gå till apoteket eller affären.

Du beställer materialet genom att mejla till pernilla.karlstedt@stockholm.se eller

Vaccination mot Covid-19

Stiftelsen har fått frågan om vi kan ordna vaccination mot covid-19 inom Stiftelsen. Tyvärr är inte det möjligt utan vaccinationerna kommer att erbjudas i den prioritetsordning som gäller i samhället.

Hyresgäster som har en mer omfattande hemtjänst har förtur liksom de med hemsjukvård, i övrigt sker vaccinationen i åldersordning.

Ännu går det inte att boka tid för vaccination, men under februari räknar man med att gruppen som är över 65 år ska kunna påbörja sin vaccination. Hur bokningen ska gå till är ännu inte klart, håll dig uppdaterad. Se folkhälsomyndighetens hemsida, vårdinformation på 1177.se eller kontakta din vårdcentral.

Fastighetsinformation

Märkta lägenhetsdörrar och förråd

Vi har nu märkt upp alla vinds- och källarförråd med lägenhetsnummer.

I samband med detta har även alla lägenhetsdörrar fått samma nummer.

Bättre funktion i tvättstugorna

– Om du använder pulvertvättmedel – undvik budgetmärken. Dessa lämnar ofta kvar klumpar i tvättmedelsfacket

– Flytande tvättmedel är väldigt dryga - tänk på doseringen

– Sköljmedel bör användas med försiktighet – de har stor miljöpåverkan. Tänk på att parfymen kan vara besvärlig för våra allergiker

– Dosering – Följ tillverkarens anvisning – medlen är ofta starkt koncentrerade

– Kontrollera tvättmedelsfacken efter tvätt – rengör vid behov

